

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului
de lege pentru modificarea Legii nr. 156/1998
privind sistemul public de pensii**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Marcel Spatari

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii
nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 74 din 11 martie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul respectiv are drept scop simplificarea procedurii de acordare a drepturilor la pensie, în funcție de categoria pensiei solicitate, și majorarea pensiilor cu 50% pentru persoanele care au realizat stagiul total de cotizare până la 1 ianuarie 1999, dar nu au activat după stabilirea pensiei.

Totodată, amendamentul propus la art. I pct. 1 din proiect vizează procedura de reexaminare și de expertizare a persoanelor cu starea de sănătate precară și nu se referă la suspendarea sau reluarea plății pensiei de dizabilitate. Respectiv, propunerile menționate urmează a fi înaintate pentru modificarea actelor legislative din domeniu.

Referitor la amendamentele înaintate la pct. 2 privind simplificarea procedurii de acordare a drepturilor la pensie, informăm că la 31 iulie 2020 a intrat în vigoare Legea nr. 140/2020 pentru modificarea articolului 31 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care prevede posibilitatea de a solicita pensia persoanei care a obținut dreptul la pensie, inclusiv de către reprezentantul desemnat prin procură. Astfel, conform prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia sau a reprezentantului desemnat prin procură.

Mai mult, în vederea sporirii accesibilității la serviciile publice și asigurării respectării drepturilor persoanelor la protecția socială, prin Legea nr. 208/2021 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii au fost operate modificări la art. 31 și 32 din legea menționată, care prevăd că cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, și majorarea termenelor de acordare a dreptului la pensie, începând cu 1 ianuarie 2022.

Propunerea privind majorarea pensiilor cu 50% pentru persoanele care au realizat stagiul total de cotizare până la 1 ianuarie 1999, dar nu au activat după stabilirea pensiei, stabilește derogări de la principiile de organizare și de funcționare a sistemului public de asigurări sociale, statuate în Legea

nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, și anume: principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public (contribuabili și beneficiari) un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege, precum și principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Or, în sistemul public de asigurări sociale, pensia este un drept bănesc acordat corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Respectiv, în sistemul actual de pensionare, mărimea pensiei este în legătură directă cu nivelul de contribuții al fiecăruia în bugetul asigurărilor sociale de stat. Prin urmare, cuantumul pensiei pentru limită de vârstă depinde de perioada totală de activitate a persoanei (stagiul total de cotizare) și salariul din care au fost achitate contribuțiile de asigurări sociale.

Mai mult, adoptarea unor măsuri care contravin principiilor de asigurări sociale determină riscul de a transforma sistemul de asigurări sociale într-un sistem de asistență socială, ceea ce poate influența negativ nivelul de încredere al populației. Acest factor poate contribui la evitarea participării la sistemul de asigurări sociale, eschivarea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale și afectarea în mod negativ a sustenabilității financiare a sistemului de asigurări sociale.

Or, sporirea gradului de protecție socială a persoanelor cu venituri mici, inclusiv cu pensii mici, reprezintă o prioritate de guvernare și se realizează prin aplicarea măsurilor din domeniul de asistență socială, politica promovată în acest domeniu fiind axată pe direcționarea programelor financiare în susținerea persoanelor cu venituri mici, pentru asigurarea acestora cu un venit lunar minim garantat, stabilit prin lege.

Complementar, menționăm că prevederile proiectului implică alocări de mijloace financiare suplimentare, al căror cost nu este estimat, ceea ce contravine prevederilor art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, precum că nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Mai mult decât atât, potrivit prevederilor art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

În subsidiar, menționăm că autorul proiectului nu a abordat aspectul acoperirii financiare. Or, potrivit dispozițiilor art. 30 lit. e) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură, proiectul de act normativ trebuie să fie însoțit de fundamentarea economico-financiară.

Prin urmare, în contextul celor menționate *supra*, Guvernul nu susține inițiativa legislativă în cauză.